

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ЗАНЯТЬ ІЗ МОВОЗНАВСТВА

Бугаєвська Юлія Володимирівна

доцент кафедри українознавства ХНАДУ,

кандидат педагогічних наук, доцент

e-mail: bugaevskaylia@ukr.net

Пізнавальна діяльність студентів, якою керує викладач, являє собою процес оволодіння ними певними знаннями, вміннями й навичками. Однак роль педагога як керівника процесу формування мовленнєвої культури майбутніх фахівців не обмежується наданням їм нового матеріалу. Головною метою його діяльності є організація та коригування діяльності студентів щодо усвідомлення ними норм і принципів цієї культури, створення сприятливих умов для найбільш раціонального та продуктивного їх опанування. Здійснюючи контроль за цією діяльністю, викладач має забезпечити надання студентам необхідної допомоги, коли в ній виникає потреба [1].

Для здійснення повноцінного аналізу й коригування процесу формування мовленнєвої культури викладачам треба добре усвідомлювати мету вивчення студентами кожного навчального предмету і його місце в їхній професійній підготовці до реальної трудової діяльності. Тому важливою передумовою успішності цього процесу є гідна методична підготовка кожного викладача. Для успішного виконання своєї професійної функції керівника процесом

формування у студентів мовленнєвої культури викладач також повинен вивчати індивідуальні особливості студентів.

Неабиякий вплив на формування цієї культури студентів здійснює також структура вищого навчального закладу. Керівники різних ЗВО неоднаково уявляють найбільш ефективну організацію навчальної діяльності. Одні вважають запорукою успіху жорстку ієрархію й централізовану систему контролю, інші – більш вільну структуру, в якій відстань між студентами та педагогами є найменшою. Тому в обраній структурі організації закладу вищої освіти вже закладаються певні культурні цінності [2].

Діяльність педагога з формування мовленнєвої культури майбутніх фахівців має охоплювати планування пізнавальної діяльності студентів, стимулювання їхньої активності в процесі цієї діяльності, а також здійснення поточного аналізу та контролю за процесом формування цієї культури, його регулювання й своєчасне коригування.

Всебічні дослідження української фахової термінології з метою її упорядкування, кодифікації й активного впровадження в реальне професійне мовлення, без сумніву, є процесами державотворчого характеру. Адже в українських політичних і соціокультурних реаліях проблема культури фахового мовлення трансформується у проблему володіння українською мовою загалом, її науковим та офіційно-діловим жанрово-стилістичним ресурсом.

Однак цієї мети не досягти, по-перше, без постійного культивування й пропагування у суспільстві ідеї, що професійні успіхи і кар'єрне зростання безпосередньо залежать від досконалого

знання державної мови, по-друге, без цілеспрямованої якісної мовної освіти та напруженої самоосвіти, спрямованих на формування широкого спектру лінгвістичних знань, умінь та навичок, які треба удосконалювати постійно, в тому числі й у сфері термінознавства і терміновживання. Слід користуватися будь-якою можливістю придбання нових знань та досвіду [3].

Відомо, що з усіх засобів мовлення, за допомогою яких інформація спеціального характеру фіксується у повідомленні, найінформативнішими є терміни. Кожен термін є не лише репрезентантом поняття, а й засобом осмислення (і певною мірою – результатом осмислення) особливостей поняття, його взаємин із іншими поняттями у певній системі.

Заняття з мовознавства мають такі основні завдання: організація науково-дослідної та методичної роботи; розвиток традицій наукового українознавства в регіоні; налагодження міжгалузевої та міжнародної співпраці у галузі українознавства; вивчення сучасного сленгу, іншомовних термінів, що розповсюджені у повсякденному і діловому житті; організація та проведення наукових конференцій, читань та семінарів з актуальних питань українознавства, конкурсів науково-дослідницьких робіт, що дозволяють студентам набути неоціненного досвіду, отримати важливі знання.

Тобто сфера професійної діяльності обслуговується спеціальною мовою – мовою професійної комунікації, в якій виділяються кілька мовних груп, залежно від ступеня кодифікованості та інформаційної змістовності використовуваних одиниць: термінологія, усна профе-

сійна лексика, професіоналізми, професійні жаргонізми, номенклатура. Серед причин виникнення професійного мовлення можна виділити прагнення спеціалістів галузі урізноманітнити свої фахові мовні засоби, передати суб'єктивне розуміння і надати оцінку певному явищу [4].

Таким чином, «мова професії» обслуговує потреби як студентів, так і досвідчених працівників у кожній галузі. Здобувачі вищої освіти цілеспрямовано починають шлях до обраної професії з вивчення термінів спеціальності, із терміновживання, розуміючи важливість термінознавства для майбутніх фахівців.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Г.П. Методика навчання студентів економічних спеціальностей української наукової термінології в умовах східного регіону України : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Луганськ, 2008. 260 с.

2. Борисенко В.В. Формування мовленнєвої професійної компетенції майбутніх фахівців економічного профілю: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 2010. 21 с.

3. Ганніченко Т.А. Формування комунікативної компетенції майбутніх економістів засобами дидактичної гри у процесі мовної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Херсон, 2009. 260 с.

4. Хоцкіна С.М. Формування комунікативної компетентності майбутніх економістів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін : автореф. ... дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2013. 20 с.